

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 202/2015-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. mája 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] [REDAKČIA], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Peružek, s. r. o., Radlinského 1, Hlohovec, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Peružek, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava a jeho uznesením z 8. januára 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 138/2014 a postupom Krajského súdu v Trnave a jeho uznesením z 22. januára 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tpo 2/2015, a to pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. februára 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu namieta porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) a jeho uznesením z 8. januára 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 138/2014 a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) a jeho uznesením z 22. januára 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tpo 2/2015, a to pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ, ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), b), c) a d) a ods. 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, podal 18. decembra 2014 žiadosť o prepustenie z väzby a súčasne navrhol nahradiť väzbu poskytnutým písomným sľubom dohľadom probačného a mediáčného úradníka (ďalej len „dohľad“), ako aj peňažnou zárukou.

Okresný súd uznesením sp. zn. Tp 138/2014 z 8. januára 2015 podľa § 79 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) žiadosť sťažovateľa zamietol podľa § 80 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku písomný sľub a návrh na nahradenie väzby dohľadom neprijal a podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku neprijal ani ponúknutú peňažnú záruku.

Proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 2/2015 z 22. januára 2015 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa sa konajúce súdy v namietaných rozhodnutiach vôbec nezaoberali ním formulovanou argumentáciou, predovšetkým sa nevysporiadali

so sťažovateľom namietanými príťahmi prebiehajúceho prípravného konania, predmetné uznesenia podľa sťažovateľa neobsahujú žiadne odôvodnenie a sú zjavne v rozpore s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a jeho uznesením z 8. januára 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 138/2014 a postupom krajského súdu a jeho uznesením z 22. januára 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tpo 2/2015, priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach,

na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť okrem iného aj vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu v konaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby a jej nahradenie písomným sľubom, dohľadom a peňažnou zárukou.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a jeho uznesením z 8. januára 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 138/2014

Ustanovenie čl. 127 ods. 1 ústavy limituje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k ostatným orgánom verejnej moci princípom subsidiarity. Podľa neho rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je daná v prípade, ak je vylúčená právomoc

všeobecných súdov rozhodovať v konkrétnej veci a poskytnúť tak ochranu označeným základným právam alebo slobodám sťažovateľa, porušenie ktorých namieta (III. ÚS 181/04).

Sťažovateľ sa ochrany svojich práv vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu sp. zn. Tp 138/2014 z 8. januára 2015 mohol podľa zákona účinne domáhať (a aj sa domáhal) využitím opravného prostriedku (sťažnosti) podľa § 185 a nasledujúcich Trestného poriadku. V tomto kontexte bol krajský súd ako druhostupňový súd povinný poskytnúť ochranu právam sťažovateľa, porušenie ktorých namieta v sťažnosti podanej ústavnému súdu. Právomoc ústavného súdu je preto (s ohľadom na znenie čl. 127 ods. 1 ústavy) bezprostredne vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu a k procesnému postupu okresného súdu predchádzajúcemu tomuto uzneseniu vylúčená.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva sťažovateľa podľa ústavy a práva podľa dohovoru postupom okresného súdu, ako aj jeho uznesením sp. zn. Tp 138/2014 z 8. januára 2015 odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu a jeho uznesením z 22. januára 2015 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tpo 2/2015

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 ods. 4 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08).

Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu tohto preskúmania. Rovnako to platí aj v prípade osobitného typu väzobného konania, predmetom ktorého je preskúmanie žiadosti o nahradenie väzby zárukou [záruka subjektu, písomný sľub, peňažná záruka (napr. III. ÚS 424/08)].

Rozhodovacia činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva jednoznačne vymedzila záver, že záruky čl. 6 dohovoru sa v „trestných“ veciach týkajú len konaní, v ktorých sa rozhoduje o „oprávnenosti“ obvinenia („bien-fondé“) a nevzťahujú sa na mnohé konania súvisiace s trestným stíhaním, ktorých predmetom nie je rozhodovanie o oprávnenosti obvinenia, t. j. rozhodovanie o vine a treste. Vychádzajúc z uvedeného režimu čl. 6 dohovoru nepodlieha (okrem iného) rozhodovanie o väzbe (Neumeister c. Rakúsko z 26. 6. 1968 a Matznetter c. Rakúsko z 10. 11. 1969). Procesné garancie pri súdnej kontrole väzby poskytuje čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Obdobne na to poukazuje judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07). Ustanovenie čl. 6 dohovoru pritom predstavuje z hľadiska jeho pôsobnosti, výkladu a aplikácie jeden celok. Procesnoprávne garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru sa preto tiež týkajú tej časti trestného konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o samotnom trestnom obvinení (resp. o obžalobe) osoby, a nie sú priamo aplikovateľné na konanie týkajúce sa väzby.

Aj pokiaľ ide o vzťah ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy upravujúceho základné právo na súdnu ochranu a ustanovení čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa špecificky základného práva na osobnú slobodu, ústavný súd konštatoval, že čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa

základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe (čo platí aj vo vzťahu k uvedenému čl. 5 ods. 4 dohovoru), a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

V závere ústavný súd zdôrazňuje, že s prihliadnutím na skutočnosť kvalifikovaného právneho zastúpenia sťažovateľa z hľadiska vymedzenia sťažnostnej námietky príslušným článkom ústavy a dohovoru prihliadal vychádzajúc z princípu viazanosti návrhom na začatie konania v zmysle ustanovenia § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde na petit sťažnosti, v ktorom sťažovateľ subsumoval svoje námietky pod čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe týchto skutočností odmietol ústavný súd sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi sťažnosťou napadnutým postupom krajského súdu v konaní o väzbe a obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2015